

автора монографії «Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів», навчальних посібників «Аналітико-синтетична переробка інформації. Макроаналітичне згоргання інформації: бібліографічний опис документів, анотування документів», «Аналітико-синтетична переробка інформації. Мікроаналітичне згоргання інформації: індексування документів, реферування документів», співавтор «Інформаційно-пошукового тезауруса», розробленого у Національній парламентській бібліотеці України (нині – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (співавтор Т. І. Вилегжаніна), який постійно оновлюється і доповнюється новими терміна-

ми, а також використовується як практичний посібник при предметизації документів. Поява монографії згенерована нагальною потребою формування нового наукового напрямку – документної евристики, теоретичні напрацювання якої забезпечують активізацію комунікаційного процесу.

Монографії властива наукова новизна, що свідчить про глибоку обізнаність автора з теоретичними і практичними аспектами документального пошуку, буде корисною для науковців, які проводять дослідження в галузі документознавства, бібліотекознавства, архівознавства, соціальних комунікацій та як навчальний посібник для студентів.

Михайлюк Олександр Володимирович,

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри документознавства
та інформаційної діяльності
Національної металургійної академії України
mich_al@ukr.net
ORCID iD 0000-0002-3596-0250

Михайлюк Александр Владимирович,

доктор исторических наук, профессор,
заведующий кафедрой документоведения
и информационной деятельности
Национальной металлургической академии Украины

Mikhailyuk Alexander,

Doctor of historical sciences, Professor,
Head of the Department of Business Documentation Management
and Information Activity
National Metallurgical Academy of Ukraine

МІЖДИСЦИПЛІНАРНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: УНОРМУВАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Рецензія на монографію кандидата філологічних наук, доцента кафедри українознавства Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського Тур Оксани Миколаївни. Документознавча термінологія: проблеми уніфікації та стандартизації : монографія. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2018. 301 с.

Упродовж останніх років фахова лексика стала об'єктом дослідження багатьох наукових розвідок. Зацікавлення вчених формами

побутування сучасної мови, що обслуговує сферу спілкування фахівців тієї чи іншої галузі знань, є реакцією на практичні запити

професійної комунікації. У час радикальних змін у житті суспільства, стрімкої інформатизації, розвитку та поширення міжнародних контактів у різних сферах людської діяльності постала потреба вивчення фахових мов, оскільки цю проблему вважають однією

з найменш досліджених.

Рецензована монографія О. М. Тур «Документознавча термінологія: проблеми уніфікації та стандартизації» присвячена дослідженню становлення теоретико-методологічних основ та особливостей уніфікації та стандартизації термінології у сфері документально-комунікаційної діяльності суспільства.

Об'єктом монографічного дослідження є термінологія документознавства, що репрезентує його логіко-поняттєвий апарат.

Предмет монографії – процеси становлення теоретико-методологічних основ та особливості діяльності з уніфікації та стандартизації термінології у сфері документально-комунікаційної діяльності суспільства, міжнародна співпраця та проблематика гармонізації стандартів.

Рецензована робота системно охоплює науково-теоретичну, організаційно-практичну площину розвитку наукових знань про уніфікацію та стандартизацію термінології документознавства. Цьому завданню підпорядковано структуру монографії, усі розділи якої логічно взаємопов'язані.

У вступі авторка вказує, що відсутність інваріантного сприйняття, розуміння документознавчих понять і термінів, що покликані максимально точно й однозначно номінувати ці поняття, репрезентуючи логіко-поняттєвий апарат науки, визначає актуальність дослідження. Окреслюючи мету роботи – наукове осмислення та всебічний аналіз уніфікації та стандартизації термінології як засобу професійної комунікації в Україні, – О. М. Тур спрямовує увагу на міждисциплінарність дослідження. У першому розділі на основі ви-

вчених та систематизованих джерел проаналізовано концептуальні підходи до теоретичних і прикладних термінологічних студій, визначено сучасні методи та напрями студіювання термінологічної проблематики. Другий розділ окреслює принципи, способи та функційне значення уніфікації термінології документознавства, а також основні етапи становлення системи уніфікованих термінів. Третій розділ присвячено досягненням та проблемам стандартизації термінології документознавства. Глибиною дослідження і практичним спрямуванням відзначається четвертий розділ, присвячений питанням організації міжнародного співробітництва в галузі термінологічної стандартизації. У ньому ретельно проаналізовано діяльність Міжнародної організації зі стандартизації (ISO), її технічних комітетів щодо стандартизації термінології взагалі та досліджуваної галузі зокрема. Особливо детально проаналізовано стандарти на систему керування документаційними процесами та взаємопов'язані міжнародні стандарти й технічні умови серії «Інформація та документація», термінологію, що забезпечує їхнє функціонування.

Слід підкреслити те, що у монографічному дослідженні поставлені завдання розв'язуються на значній джерельній базі, яка містить усі види опублікованих та неопублікованих джерел, передусім наукові праці, термінологічні словники, державні стандарти, нормативно-правові документи, архівні матеріали. Робота побудована на основі синтезу знань, включає аналіз усієї можливої інформації українського та неукраїнського середовища побутування.

Чіткість та послідовність методики, достатній фактичний матеріал та ретельність його аналізу, внутрішня несуперечливість теоретичних положень та повнота висновків дають підстави вважати наукові положення та результати дослідження, викладені в монографії, достовірними та обґрунтованими.

Монографія О. М. Тур виконана на високому науковому й методичному фаховому рівні. Вона розкриває головні аспекти обраної теми, узагальнює сучасні тенденції розвитку документознавчої терміносистеми. Наукова праця О. М. Тур буде корисною для подаль-

шого використання в наукових студіях з документознавства, у викладанні спеціальних дисциплін та в прикладній сфері інформаційного забезпечення галузі. Хотілося б, щоб у цієї вдалої розробки проблеми уніфікації та стандартизації термінології документознавства

було продовження. Монографія стане у пригоді документознавцям, термінознавцям, спеціалістам з укладання термінологічних стандартів, аспірантам, студентам документально-інформаційної сфери,

Сирота Лілія Богданівна,

асистент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
факультету культури і мистецтв ЛНУ імені Івана Франка

liljasyrota@yahoo.com

ORCID iD 0000-0001-7237-291X

Електронні депозитарії в Україні і світі: стан і перспективи

Сирота Лілія Богданівна,

асистент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
факультету культури і мистецтв ЛНУ імені Івана Франка

Электронные репозитарии в Украине и в мире:

состояние и перспективы

Syrota Liliia,

assistant, Department of Library Science and Bibliography,
Faculty of Culture and Arts,

Ivan Franko Lviv National University

ELECTRONIC REPOSITORIES IN UKRAINE AND WORLD: STATE AND PROSPECTS

In the last decade of the XXI century, significant changes take place in the process of scientific communication. Scientific communication is understood as a system in which scientific research can be realized, evaluated, disseminated and preserved. To traditional ways of scientific communication - recognized scientific literature, scientific conferences, scientific festivals, scientific libraries - new ways are added, for example: repositories. Repository (scientific, institutional, national) - a distributed electronic database in which texts can be collected, stored and systematized.

Formation of repositories is conditioned by the need to preserve the achievements of a research institutions, eliminating barriers to free access to knowledge, in general, to make scientific communication more effective. The dissemination of new knowledge through traditional channels does not fully meet the modern scientific environment. Few Ukrainian institutions, in particular libraries, can have a subscription to all scientific journals or conduct scientific events at

the high level. The institutions that are located in the regions are among them.

Changes in scientific communication have led to the development of the Open Access to knowledge. In Ukraine, a document was created that was strengthen this process: "The Provision on the National Repository of Academic Texts". Authors of this document were takes into account the provisions of the "Budapest Open Access Initiative" (2002), the "Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in Science and Humanities" (2003), the "OECD Declaration on Access